

ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων ἔργων. Καὶ προπολεμικῶς καὶ μεταπολεμικῶς ἡ αὐξησις τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ ἔθνικοῦ εισοδήματος ὀφείλεται κατὰ σοβαρὸν βαθμὸν εἰς τὰ ἐκτελεσθέντα μεγάλα ἔργα ἐγγείου βελτιώσεως. Αὐτὰ διηύρυναν τὰ παραγωγικὰ πλαίσια τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἄφ' ἑνὸς διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῶν καλλιεργουμένων ἐδαφῶν καὶ ἄφ' ἑτέρου διὰ τῆς αἰξήσεως τῆς ἀποδόσεως τοῦ ἐδάφους, πικρὸ σημαίνει αὖθις τῆς παραγωγικότητος.

Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ὁμως ἐγινεν ἀντιληπτὸν ὅτι μόνη ἡ ἐκτέλεσις μεγάλων ἔργων δὲν εἶναι ἀρκετὴ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας τῆς χώρας καὶ τὴν συναφῆ ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν πληθυσμῶν τῆς ὑπαίθρου. Ἐκρίθη ὅτι σκότιμον θὰ ἦτο νὰ ἐκτελεσθοῦν παραλλήλως μικρὰ ἔργα τοπικῆς σημασίας καὶ μάλιστα εἰς περιοχὰς καθυστερημένας, ὅπου αἱ συνθήκαι ἐπιτρέπουσαν ἱκανοποιητικώτερα σχετικῶς ἀποτελέσματα, ὅπου δηλαδὴ εἶναι δυνατὴ σημαντικὴ αὐξησις τῆς παραγωγικότητος εἰς βραχὺν χρόνον χωρὶς μεγάλας οἰκονομικὰς θυσίας.

Ἀπὸ τὰς προσπάθειάς ποῦ ἐγιναν ἐκ πολλῶν πλευρῶν ἀναφέρομεν τὰ μικρὰ ἔργα ἐγγείου βελτιώσεως τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τὴν «Ἀγροτικὴν κινητοποίησιν» τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τὸ Πρόγραμμα «Πρόνοια — Ἐργασία» τοῦ Ὑπουργείου Κοιν. Προνοίας, τὰ μικρὰ τοπικὰ ἐξυγιαντικὰ ἔργα τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου, τὰ ἔργα τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τὰ ἔργα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος, τὰ μικρὰ κοινωφελῆ ἔργα τῶν Ὑπουργείων Προνοίας — Ἐσωτερικῶν — Συντονισμοῦ.

Τὰ προγράμματα αὐτὰ ἐκινήθησαν διότι παρουσιάζουν συγκεκριμένην καὶ ἄμεσον οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ὠφέλειαν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν

ἐπαρχίαν. Εἶναι ἔργα κοινῆς ὠφελείας ποῦ ἔχουν προκαλέσει μὲν ἑνδιαφέρον τῶν ἀγροτῶν, ἑνδιαφέρον ἄνευ προηγουμένου εἰς ἄλλην περίοδον καὶ ἄλλους οἰκονομικοὺς τομεῖς. Ἡ γεωργικὴ ὑπαίθρος ἔκαμε, ἔτσι, τὸ ξεκίνημά της καὶ ἡ μεταμόρφωσις της γίνεται ἀντιληπτὴ εἰς τοὺς κατοίκους της ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἄλλην. Οἱ ἀγρόται δὲν ἐπιθυμοῦν παρὰ οἰκονομικὴν διευκόλυνσιν—μὲ ἐπιστροφὴν τῆς παρεχομένης βοήθειας—καὶ καθοδήγησιν διὰ νὰ ἐπιτύχουν ἀποδοτικώτερα καὶ καλύτερα ἀποτελέσματα.

Κάθε χρόνον, ὅλον ἐν περισσώτερον, οἱ ἀγρόται συνειδητοποιοῦν τὴν σημασίαν ποῦ ἔχει ἡ μόνιμος ἀνάπτυξις των καὶ αἱ αἰτήσεις των πολλαπλασιάζονται. Ἡ ἐξήγησις τοῦ γεγονότος εἶναι ἀπλή: Ἡ μεγάλη παραγωγικότης τῶν ἔργων αὐτῶν. Ὑπελογίσθη ὅτι ἡ ἐτησία αὐξησις τῆς παραγωγῆς ἀπὸ τὴν ἐκτέλεσιν τοιοῦτων τοπικῶν μικρῶν ἔργων συχνὰ προσεγγίζει καὶ κάποτε ὑπερβαίνει τὴν συνολικὴν δαπάνην κατασκευῆς τῶν ἔργων. Τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἄμεσα καὶ ἀπτά διὰ τὸν ἑνδιαφερόμενον πληθυσμὸν. Ἡ βελτίωσις σχεδὸν ἀποτελεῖ ἕνα παρόν, τὰ δὲ ἀποτελέσματα συναγωνίζονται εἰς χρόνον μόνον μὲ τὴν ἐτησίαν καλλιεργητικὴν του προσπάθειαν.

Ἡ καταπληκτικὴ ὁμως αὐτὴ ἀποδοτικότης τῶν ἔργων μᾶς βεβαιώνει καὶ γιὰ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν πόρων τῆς ὑπαίθρου μας εὐρίσκεται εἰς πολὺ χαμηλὸν σημεῖον καὶ ὅτι τὰ «θαύματα» ἀπὸ μίαν συστηματικὴν προσπάθειαν δὲν εἶναι ἀπίθανα. Ὅτι δηλαδὴ τὰ περιθώρια βελτιώσεως τῆς παραγωγικότητος εἶναι μεγάλα, ἴσως μεγαλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τομέα τῆς παραγωγῆς.